

9.

DEODICE
MEDITATIO S. EVANGELII
DOMINICÆ PROXIMÆ
A FESTO NATIVITATIS CHRISTI.
Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

numq; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cùm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

QUAM

In Regia Aboënsi Academia.

PRÆSIDE

DN. A E S C H I L L O P E T R A E O

S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

Examini subiicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem Maij Anni 1650.

JOHANNES THURONIS VVAËNERUS
SATACUND-FINLANDUS.

(A)

Ambrof: in Luc.

Non solum ab Angelis & prophetis, & a pastoribus & parentibus; sed etiam a senioribus & iustis generatio Domini accepit testimonium. Omnis zetas & uterq; sexus eventorumq; miracula fidem affrunt. Virgo generat, sterilis parit, mutus loquitur, Elizabeth prophetat, Magus adorat, utero clausus exultat, vidua confitetur, iustus exspectat.

(B)

Theophyl in Luc.

Quid perfectius est eo qui initio fuit perfectus. Cum autem cresceret, emicuit Dei verbi sapientia. Non enim sapiens fuit proficiendo, sed paulatim declaravit insitam sapientiam, & iuxta corporis statutam dicitur proficere & corroborari spiritu.

A B O Æ.

Excudebat Petrus Wald, Acad. Typogr. Anno 1650.

Reverendis, Venerabilibus, Humanissimis atq;
Doctissimis V I R I S

DN. HENRICO J. FINNONI

Præp. & Past. in Täffwast. Kyro Gravissimo.

DN. GREGORIO MATTHIAE

Præp. & Past. in Vydtis attentissimo.

DN. ERICO P. KETARENIO

Ecclesiae Finnonicæ quæ Holmiæ colligitur Pastori
vigilantissimo.

DN. ANDREÆ J. KECKONIO

Scholæ Arctopolitanæ Rectori solertissimo, Præce-
ptori non ita pridem fidelissimo,

DN. THURONI THEODORIC

Verb. Div. Min. in Täffwast. Kyro pervigili patri
suo Charissimo.

DN. JOHANNI E. ROSEN, Past.

in Reuru perfideli, amitino suo dilectissimo

DN. Promotoribus & benefactoribus propensiissimis,
patri & Consanguineo charissimis, pagellas has
Sacras in debitæ reverentia tesseram, gratiæ
pro maximis inse collatis beneficijs animi indi-
cium per officiose

Dedicat & offert
JOHANNES T. WÄCHERUS.

DOMINICA PROXIMA A FESTO NATIVITATIS CHRISTI.

In Sancte & Summe Laudande Trinitatis, Patris, filii,
& Spiritus Sancti Nomine.

Gaudete & jubilate simul deserta Jerusalem: quia consolatus est Dominus populum suum, redemit Ierusalem. Deuudavit Dominus brachium sanctum suum, in oculis omnium gentium: Et videbunt omnes fines terrae salutare Dei nostri. Esa, 52: 9-10. Quibus verbis Propheta invitat Judæos, immo omnes fines terræ, gentes & Judæos ad gaudium & jubilum spirituale, ut gaudeant & jubilent simul deserta Jerusalem, exultent & lætentur omnes, non sint tristes, non sint timidi; Sed bono animo. Deinde Propheta exponit his verbis causam quare Judæi & gentes lætabuntur, quare tristitiam & timorem deponant: vidz: quia consolatus est Dominus populum suum, & redemit Ierusalem, ostendit potentiam suam in oculis omnium gentium, ostendit salutare suum omnibus finibus terræ. Hoc est, quod missurus esset filium suum, ad suscipiendam humanam naturam propter salutem omnium hominum. Quod Dei beneficium in universo mundo prædicandum esset. Cujus prædicationis initium futurum esset Jerusolymis. Hoc etiam docetur in hodierno Evangelio. Surgamus autem & nos & gaudium nostrum spirituale significemus hoc cōsvento cantico, dicentes: Dies est lætitiae &c:

Oremus etiam Deum, ut hodiernum Evangelium ita mediari queamus, ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrina, & bonorum operum, in

Nemus fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem: Dicamus igitur, Pater noster &c.

EVANG. Luc, 2. v. 33.usq; ad 41.

ETerat Pater ejus, & Mater ejus mirantes super his quae dicebantur de illo. Et benedixit illis Simeon, & dixit ad Mariam matrem ejus: Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël, & in signum cui contradicetur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes: Et erat Anna Prophetaessa, filia Phanuel de tribu Aser. Hæc processerat in multam aetatem, & vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua. Et hæc vidua usq; ad annos octoginta quatuor, quæ non discedebat de templo, jejunijs & obsecrationibus serviens nocte ac die. Et hæc ipsa hora superveniens vici sim confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui exspectabant redemptionem Jerusalæm. Et ut perfecerunt omnia, secundum legem Domini reversi sunt in Galilæam, in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat, & confortabatur Spiritu, plenus sapientia: & gratia Deicerat in illo.

Parentes Christi admiratione quadam captos scribit S. Lucas in hoc Evangelio, quod vidissent in templo Iesus solymitanus, cum introducerent puerum Iesum, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo, quod Simeon homo justus & pius acceperit puerum Iesum in ulnas

ulnas suas, q̄ etiā audirent illū benedixisse Deū & dixisse:
Nūc dimittis servum tuum Domine, secundū verbū tuū
in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum, quod
parasti ante faciem omnium populorum: Lumen ad re-
velationem gentium, & gloriam plebis tuae Israēl. Des-
inde refert Evangelista in recitato Evangelio, quomodo
Simeon benedixerit Parentibus Christi, & dixerit ad Ma-
riam matrem ejus, quod hic puer positus esset in ruinam
& resurrectionem multorum in Israēl, & quod gladius es-
set pertransitus animam Mariæ. Postea indicat S.
Lucas, quod quædam pia vidua cujus nomen erat Anna
quæ etiā fuit prophetiæ dono ornata, quod & illa con-
fitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus qui ex-
spectabant redemptionem. Et quomodo omnibus pe-
ractis Jerusolymis parentes Christi domum redierint.
Quomodo etiam puer Iesus creverit & confortatus sit
Spiritū, plenus sapientia & Divina gratia. Admone-
mur in hoc Evangelio præcepti tertij, ut Sanctificemus
Sabbathū, verbū Dei & Sacramenta nō negligamus, tem-
pla quoq; diligenter visitemus: Confirmatur etiam fides
nostra de vera Divinitate & Humanitate Christi.

P A R T E S.

1. *De parentum Christi admiratione.*
2. *De Simeonis & Annae Prophetiæ sermone
de Christo.*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & sim-
pliciter tractare constituimus: Omnipotens & aeternus
Deus, Pater noster cœlestis dilectissimus, nobis omnibus benedi-
cas, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.

PAR S PRIMA.

In qua meditamur:

I. Josephi & Mariæ appellatiōnem.

S. Lucas appellat Josephum & Mariam parentes Christi. Josephus quidem non erat parens Christi generationis & naturā; Sed cura & educatione. Putabatur vero filius Joseph, Maria vero erat mater ejus, ab illa enim Christus carnem suscepit, & veram humanam naturam superveniente in ea Spiritu Sancto, & virtute altissimi obumbrante illi, ut scribit Lucas cap. 1; 35. & Matth. cap. 1: 20: Dicit enim Angelus Domini: Joseph fili David, noli timere accipere Mariam, conjugem tuam quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est. De hac Christi matre scribit quoq; Esaias Cap. 7: 14. Ecce, inquit, virgo in utero habebit & pariet filium, & vocabunt nomen ejus Immanuel, Sic ipsa Maria vocat Iosephum patrem Christi, seipsum verò matrem ejus Luc. 2: 48. Fili, inquit, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te. Ex his itaq; apparet Iosephum dici patrem Christi, propter curam, quam de hoc Dei & Mariæ filio habuit: Maria verò vocatur mater quia hunc filium Deum & hominem peperit. Eaq; de causa vocat S. Lucas Mariam & Iosephum parentes Christi,

L. C. Quicunq; parentum nomine veniunt, sive sint naturales sive tutores & nutriti, sive præceptores & Magistratus, honore sunt afficiendi, juxta illud: Honora patrem & matrem tuam, ut sis longævus super terram Ex. 20: 12: Honorandi sunt parentes non solum beneficijs & obsequijs, verū etiam honorifica appellatione, ut eos pa-
ren-

rentes nostros nō nominemus. Sic Iosephus factus Domi-
nus Aegypti, non solum honoravit patrem suum Iacobum
varijs ad eum missis donarijs, Sed etiam honorificā ap-
pellatione, vocando eum patrem suum. Adhuc, inquit
pater meus vivit? Item. Ascendite ad patrem meum,
Gen. 45: 9. Sic etiam coram Pharaone cum pater ejus
venisset in Aegyptum, dixit: Pater meus & fratres mei
venerunt de terra Chanaan, Gen. 47: 1. Hac Iosephi re-
verentia erga parentes est imitanda. Honore quoq; sunt
afficiendi, qui loco parentum nobis sunt, nec pudeat nos
eos parentes nominare. Male cessit pueris istis qui Eli-
saeo illudebant, nominando eum calvum. Is enim ira-
tus maledixit eis, & statim ab ursis dilaniati sunt 2. Reg.
2:23. Quod si, ut decuit ipsos patrem eum appellassent,
sicut Elisaeus Eliam patrem appellavit 2. Reg. 2:12. Tale
incommodeum eis non contigisset, sed diutius vixissent.
Honorandi itaq; sunt parentes, ut derivemus in nos illorū
benedictionem, & calamitates quas illorum maledictio
secum habet evitemus. Ideoq; monet Syrach cap. 3:1.
Filii, inquit, judicium patris audite, & sic facite ut salvi sitis.
Deus enim honoravit patrem in filiis: & judicium ma-
tris exquirens, firmavit in filios. Qui honorat patrem hu-
jus peccata expiata erūt. Et sicut qui thesaurizat, ita & qui
honorificat matrem suam. Qui honorat patrem suum,
jucundabitur in filiis, & in die orationis suæ exaudietur.
Qui honorat patrem suum, vita vivet longiore: Et qui ob-
bedit patri, refrig erabit matrem. Qui timet Dominum, hono-
ratur parentes, & quasi Dominis serviet his, qui se genu-
erunt. In opere & sermone, & omni patientia honora
patrem tuum. Ut superveniat tibi benedictio ab eo, &
benedictio illius in novissimo maneat. Benedictio pa-
tris firmat domos filiorum: maledictio autem matris era-
dicat

dicat fundamenta. Ne glorieris in contūlia patris tui: nō enim est tibi gloria sed confusio: gloria n. hominis ex honore patris sui, & dedec filij pater sine honore. Fili, suscipe senectam patris tui: & non contristes eum in vita illius: & si defecerit sensu, veriam da, & ne spernas eum in virtute tua: eleemosyna enim patris non erit in oblīvione, & pro peccatis reddetur tibi bonum, & in die tribulationis commemorabitur tui: & sicut in sereno glacies, solventur peccata tua, tanquam blasphemus est qui dēlinquit patrem, & est maledictus à Deo qui exasperat matrem.

II. Admiratiois materiam si-

ve quid admirati sint parentes Christi. Primo autem notandum est parentes Christi non admiratos, quæ de puero Jesu audiverunt, sicut Bethlehemitæ mirati sunt narrationem pastorum, quasi rem novam quam credere non poterant, quod vidz eis apparuisset Angelus de cœlo jusserrit eos esse bono animo annunciarit illis gaudiū mag nū quod populo universo futurū esset, mandarit illos ire Bethlehemum, & quod ibi inventuri esset infantem reclinatum in præsepio. Quod audiverint magnum numerum cœlestis exercitus, unā cum Angelo laudantem Deum ac dicentem: Gloria in exelis Deo, in terra pax, & hominibus bona voluntas'. Hæc dum pastores se vidisse & audivisse narrarent, obstupuerunt illi qui audiebant, & ut rem novam admirati quam credere non poterant. Fuit ergò illa admiratio Bethlehemitarum infidelitatis quædam admiratio, de qua loquitur Esaias cap. 29: 9. dicens: Obstupescite & admiramini. Sed parentum Christi admiratio fuit ex fide, considerante illustrem & immensam Dei gratiam. De hac admiratione loquitur

tar Johannes cap. 5:20. Pater filio majora opera mon-
stravit, ut vos admiraturi sitis'. Et hæc est bona quædam
admiratio, quæ laudatur in Sacra Scriptura, & propter
quam laudantur parentes Christi in hoc Evangelio, quan-
do Lucas dicit parentes Christi admiratos illa quæ dice-
bantur de filio Christo. Hæc autem admirati sunt parentes
Christi vdz. quæ ante conceptionē audiverunt à Gabriele
Luc. 1: 31 Ecce concipies in utero, & paries filium, & vo-
eabis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus & filius al-
tissimi vocabitur.. Et dabit illi Dominus Deus sedem
David patris ejus. Et regabit super domum Ja-
cob in æternum, & regni ejus non erit finis' Et quæ au-
dierunt post conceptionem ab Elizabetha. Luc. 1: 42.
dicente; Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fru^{ct},
ventris tui. Et unde hoc mihi ut veniat mater Domini
mei ad me? Ecce enim ut facta est vox salutationis tuæ
in auribus meis exultavit infans in utero meo.
Et quæ ab Angelo per pastores audiverunt: Natus est
vobis hodie salvator, qui est Christus Dominus in civi-
tate David Luc. 2: 11. Item illa quæ à Magis Matth. 2. &
quæ jam à Simeone percepérunt, Grata mente horum te-
stificantium consensum admirabantur, & quod subinde
illustriora testimonia proferréntur de hoc filio suo Jesu. (A)
L. C. Hoc exemplum admirationis Josephi & Mariæ
imitemur, admirantes ea quæ per vocem & ministerium
Evangelij nobis offeruntur, ut est remissio peccatorum,
redemptio, reconciliatio cum Deo, imputatio justitiæ,
donatio Spiritus Sancti, & hæreditas vitæ æternæ, quibus
bonis homini nihil potest contingere augustius, melius
& pteciōsius, cum sint æterna & cœlestia bona. Nihil
quidem contemptius & abjectius in hoc mundo est ipsis
Apostolis, & omnibus verbi ministris, & toto verbi mi-

misterio. Apostoli ipsi habentur pro peripsematibus & catharmatis, & ordine alijs post alios interficiuntur, & tota habetur Ecclesia velut oves destinatae mactationi, & totius Ecclesiæ miserrima facies & species est: Sed hæc infirma specie Christi, ministrorum Ecclesiæ non offendamur. Credamus Evangelium esse potentiam Dei ad salutem omni credeati. Credamus per ministerium verbi impoenitentibus claudi cælum; poenitentibus vero & credentibus in filium remitti peccata atq; recludi & aperiri cælum. Credamus nos esse justificatos & ablutos Sangvine Christi à peccatis, & si quid sordium reliquum est, esse testū nec imputari. Credamus nos esse filios & hæredes Dei, & diligi propter unigenitum ejus, licet ministerium verbi contemptum & infirmum esse in hoc mundo videatur. vdz. Hæc tanta bona eū Ioscpio & Maria admiremur, per & propter hunc puerum offerri nobis in re, ut ut videtur vilissima & contēptissima sz, in ministerio Evangelij. Et ut dictum est sciamus Evangelium esse potentiam Dei nobis credentibus ad salutem, et si à summis viris & potentib; hujus seculi videatur & habeatur pro fabula.

SECUNDA PARS.

Audivimus in prima parte quid admirati sint parentes Christi: in hæc secunda parte considerabimus Simeonis & Annae Prophetissæ sermones de Christo.

In qua meditamur:

I. Simeonis Sermonem. sermo Simeonis hic est: 1. Benedictionis. Benedixit, inquit Lucas, illis. Benedictionem puero & parentibus a Deo

¶ Deo precatus est. Qua benedictione indicat Simeon
sortem hujus pueri, & regni ipsius in hoc mundo, ut me-
rito ipsi sit benedictio praecanda, & canendum ex Psal. 118:
25. O Domine, Hosanna, o Domine da prosperos suc-
cessus. Benedictus qui venit in nomine Domini. Et
orandum pro ipso semper totaq; die benedicendum ei
Psal. 72: 15.

26. Prædictionis*. Dixit ad Mariam matrem ejus
Simeon: Ecce positus est hic in ruinam & in resurrec-
tionem multorum in Israël, & in signum cui contradic-
etur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut
multorum cogitationes revelentur. Hoc est: Hic natus
Messias in ruinam positus est impoenitentibus, qui Chri-
stum contumaciter contemnunt & recipere nolunt, im-
pingunt in eum propterea, tanquam in lapidem angu-
kularem, ut corruant & pereant. Sicut testatur Esaias
cap. 8: 14: Impij habebunt Christum pro signo vel sco-
po cui contradicant, in quem tela dirigent, sed sine ipsius
damno, cum proprio autem eorum excidio. In resur-
rectionem positus est illis qui in eum credunt, fide se-
erigunt in Christum, super eum tanquam lapidem angu-
kularem ædificantur, ut in temptationibus consistant & per-
petuo salventur, sicut loquitur Esaias cap. 28:16. Quan-
ta autem futura sit hæc contradictione contra hoc signum,
Messiam jam exhibitum, sive quantopere impij perse-
quantur Christum, ostendit Simeon dicendo, quod
gladius pertransitus esset animam Mariæ. Hoc est:
Maria extremam tribulationem & summum dolorem
sentiret ex hæc contradictione, præcipue ex passione i-
psius Christi. In hæc contradictione & persecutione
Christi, multi satis ostendent, an sint veri Christiani vel

non ament Christum vel non, tum fiet ut illi qui clam erant Christi discipuli, ante persecutionem Christi, tum publice ipsum confitebuntur, & qui antea apertere gerebant se pro discipulis Christi, illi tum ipsum abnegerentur.

L. C. 1. Hæc Simeonis benedictio, quâ benedixit puer, & parentibus fausta & felicia precatus est, monet nos ut preces fundamus pro illis qui ardua & gravia suscipiunt negotia. Pro Republica ut bene omnia cedant, & felicem successum habeant. Ita David docuit suos orare subditos Psalmo 20: Ubi inquit: Exaudiat te Dominus in die tribulationis, invictum te reddat nomen Dei Jacob. Mittat tibi auxilium de sanctuario; & de Sion tuteatur te. Memor sit omnis sacrificij tui, & holocaustum tuum pingue fiat. Tribuat tibi secundum cor tuum, & omne consilium tuum confirmet, &c. Adde ad finem usq;. Et Apostolus vult ut pro omnibus statibus oremus*. Pro illis qui sunt in functione Ecclesia, stica orandum, ut adveniat regnum Christi. Dicendum: Sit prosperitas in muris tuis, & sal in palatijs tuis. Ps. 122:7.

L. C. 2. Non omnes pro dolor salvantur, sed multi damnatur, multis Christi nativitas, prædicatio Evangelij, miracula, mors & resurrectio ejus non prodest, non quod Deus invideat illis salutem per Christum nobis acquisitam; sed quod illi respuant & contemnant hanc gratiam. Id quod Christus clarissime testatur Job, 3: 16. Sic enim Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat sed habeat vitam æternam, &c. Adde ad y. 20. usq;.

L. C. 3. Persecutiones in regno Christi non desunt, & tum, illis gravantibus appareret qui veri sint Christiani, orandum est, ut in die malo valeamus consistere, nec frangamus quibusvis adversitatibus & odiis & inimicitijs ad-

ver-

versariorum Christi. Tum enim vere beati sumus juxta dictum Christi Matth. 5:10. Beati qui patiuntur persecutionem propter iustitiam, illorum enim est regnum coelorum. Adde v. 11. & 12.

II. Annæ Prophetissæ sermo,

nem. Hujus mulieris descriptione præmitit S. Lucas, referens quod fuit Prophetissa; dôno vaticinandi exornata, cuius fuerit filia; vidz. Phanuelis de tribu Asser, quod fuerit provectæ etatis, quanto tempore in conjugio vixerit, quam diu vidua fuerit, quam assidua in cultu Divino jejunijs & obsecrationibus.

L. C. Anna Prophetissa præbet viduabus pulcherri-
mum exemplum & regulam vivendi in suo statu, vidz. ut
sint sobriae, vacent cultui Divino, non secentur volupta-
tes, non sint garrulae, sed sperent in Deum, & sint irre-
prehensibles 1. Tim. 5:3.4.5.

Quid autem hæc Prophetissa confessa sit de Christo, non exprimit quidem Evangelista fuit tamen procul dubio simile concioni Simeonis. Agnovit ex revelatione S. Spiritus hunc puerum esse promissum Messiam, esse eum servum de quo Esaias prædictis cap. 49:6. Parum est ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Jacob, & delocationes Israël convertendas; Ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usq; ad extrellum terræ & cap. 53:11. Notitia servi mei justi justificabit multos. Præcepit ergo pia Matrona ut & doctrinam & totam ipsius vitam & Miranda facta diligenter omnes observarent, & cum editis Prophetijs & promissionibus de venturo Messia accuratè omnia ejus dicta & facta conferrent, & Deo gratias agerent pro hoc salvatore misso. Tale edidit testimoniūm Anna Prophetissa, & haud dubio longa ejus fuit

concio in templo de Messia, in qua promissiones & prophetias de Christo plurimas luculente & copiose explicavit.

L. C. Simus itaq; & nos grati Deo quod filium salutem omnium populorum, lumen gentium & gloriam plebis Israël miserit, & ita cōparemus nos ne in lapidem offensionis & petram scandalī impingamus, ne hic lapis pretios; & angularis nobis in ruinam & excitium aeternum; Sed ex morte peccati in resurrectionem justitiae & vitam aeternam sit positus, neq; contradicamus huic signo ad salutem nobis posito; sed ei credentes benedicamus & eum glorificemus, & ut Filius Dei lumen nostrum per fidem habitans in cordibus nostris ita luceat, ut in Simeone & Anna prophetissa luxit, coram hominibus, ut videant opera nostra bona, glorificantq; patrem nostrum qui in cœlis est, cum ad hoc in Christo Iesu conditi sumus qui est Deus cum Patre & Spiritu Sancto laudandus per secula.

III Hujus Evangelij conclusionem.

Concludit Evangelista Lucas hoc Evangelium hoc modo: Et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini, reversi sunt in Galilæam in civitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat & confortabatur spiritu, plenus sapientia, & gratia Dei erat cum illo. (B)

L. C. i. Sicut parentes Christi tam diu morati sunt Jerusolymis, donec omnia juxta legem Dei perfecissent, & postea domum sunt reversi; ita quoq; nos decet tam diu in templis subsistere, donec omnes ceremoniae sunt peractæ. Non decet statim post concionem excurrere ex templo; sed usq; ad finem adesse cultui Divino. Qui secus faciunt ostendunt se nullo desiderio teneri conformati in domo Domini, illi non possunt dicere: Quam di-

dilecta tabernacula tua Domine exercituum, concepisseit
& deficit anima mea in atria Domini; non possunt dicere: Melior est unus dies in atris tuis super millia, elegi
ad limen sedere in domo Dei mei, magis quam habitare
in tabernaculis peccatorum Psal 84: 2. & 11.

L. C. 2. Quamvis non sit in parentum potestate ut
liberi eorum crescant & confortentur spiritu, fiant pleni
sapientia, & ut gratia Dei sit in illis, sicut Evangelista in
Christo ea testatur suis; tamen quantum possunt eniten-
dum est ut educent illos in correctione Domini, ut ad,
monet Apostolus ad Ephesios cap 6: 4. dicens. Et vos
patres, nolite ad iracundiam provocare liberos vestros,
sed educate illos in disciplina & admonitione Domini.

Omnipotens semperne Deus dirige oculos nostros in beneplac-
ito tuo, ut in nomine dilecti filii tui mereamur bonis operi-
bus abundare, per eundem Dominum nostrum Iesum Christum
filium tuum, Amen.

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vir-
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc. 7: 12

Q U A E S T I O N E S.

Num genus humanum antea lapsum non fuit, quam
Christus natus est, & an Deus ideo filium suum
misit in hunc mundum, ut fieret ruina stantium? N.

Certe lapsum est totum genus humanum, & jacet
in peccato & morte. Ruere vero dicuntur, vel qui sta-
re sibi sine Christo videntur, vel qui extollunt se contra
Christum 2. cor. 10: 5. vel qui profundius & gravius pro-
babuntur. Et quia Deus possuit lapidem augularem,
cujus apprehensione, ipso hoc operante & juvante pos-
sunt resurgere, & non surgunt, ruunt in perniciem

Sicut Ioh. 3: 19. Hæc est condemnatio, non quod peccata habeat ad illa enim delenda agnus Dei missus est, sed quia lucē quæ venit in mundum noluerunt apprehendere. Ita ruina damnatorum non principalis hæc est, quod lapsi sunt in peccatum & mortem. Positus enim est lapis angularis per quem possent erigi, ne in lapsu illo manerent & damnarentur. Sed quia nolunt lapidem istum apprehendere ut erigantur, hæc demum est ruina illa demergens in æternum exitium.

II. An conjunctio ut in his verbis: Ut revelentur multorum cogitationes, non causaliter sed consecutiva accipienda? Aff.

Ita in genere omnes tum iudæi clamitabant se expectare Messiam & salutem ejus. Sicut Pharisæus iste Luc. 14: 15, inquit: Beatus qui panem manducat in regno cælorum; Sed quando Christus expandit manū, tunc revealantur cogitationes cordis, quod ipsis positus sit in ruinam & signum contradictionis, cum carnalibus ipsorum imaginationibus non respondeat. Præcipue hoc monet Simeon, multos externa professione amplecti Christum, ut non alias tantum; verum se ipsos quoq; fallant: Sed quando crux imponitur vel ipsis ferenda, vel in præcipuis membris Ecclesiæ, ut in Maria ostenditur, quomodo gladius transeat non corpus, Sed animam: tunc patebit quod professio illa fuerit flos sine radice Matt. 13: 21. nemo unquam cogitasset quod tam leviter defecturi essent: Sed gladius transiens animam, revelat cogitationes ex multorum cordibus. Perseverat enim Simeon in Metaphora gladii, sicut Poëta inquit: Et latebras animæ pectus mucrone recludit.

Crux Ecclesiæ est gladius, non corpus tantum lœdens, sed penetrans usq; ad divisionem animæ ita ut corde quæsi dissecto, intimæ eius cogitationes pateant.